

מסורת הש"ס

(א) שנת קל"ב. פסחים פ"א.
(ב) סוטה כ"ג. (ג) וכן במס' דמולין ט"ז ד"ה התם.

נוסחת הריב"ן

(א) מאי: (ב) להחיות: (ג) אחד ואחד: (ד) שלשים יום ואין בך כלום דמיר טמא יוכל לעשות תגלת טומאה וקרנ טומאה ואפילו לאחר כמה ימים הס"ד וחל"כ מה"ד ומצוין ט"ו: (ה) טומאה דלחמול (ו) גמגום (ז) ה"א: (ח) כספק: (ט) כי סוטה לילכא אלא מרי טעם ונבעלת: (י) דלא ידע:

הגהות הריב"ן

(א) רש"י ד"ה איבעיא וכו' דנין כאן ק"ו היכי: (ב) ד"ה אמר רבה וכו' אלא מרי הס"ד ומצוין טעם: (ג) דלא ידע:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה וסופרין שלשים יום. מין לו שייך לקמן דף ע"ב:

הגהות מהר"ב

(א) רש"י ד"ה אמר רבה וכו' האל נבדד וכו' אלא מרי טעם דלכא אלא מרי טעם ונבעלת כ"ל: (ב) תורה"ה ע"כ וכו' מה שאם טמא על כל דאס אלא חזרין וסופרין עוד שלשים יום: (ג) ד"ה וסופרין וכו' וקרנ טומאה בספק. כ"כ ע"י א"מ:

מוסף רש"י

עצם כשעורה הלכה וכו'. שהיה ר"ע דן קל וחומר ממין לרביעית דל המה שהמיר מגלה על אלה, ק"ו מה עצם כשעורה שאין טמא בזהל מיר מגלה על גמגו ומשאל רביעית דל טמא בזהל, דכתיב ועל כל נפש מת לא יבא, חזו דין שהמיר מגלה עליה, ואמר ליה רבי אליעזר עקיבא ע"כ כשעורה הלכה למשה מסיני שיהא מיר מגלה עליה ורביעית דל אהא צל ללמוד ממנה כק"ו ואין דין קל וחומר מהלכה, דלא ימנה תורה שבעל פה לדרש כ"ג מדות (שבת קכ"ב):

אם כשעורה שהמיר מגלה על מגעה ומשאל הלכה למשה מסיני ואין כחוד כחוד, ורביעית דל אהא צל ללמוד ממנה כק"ו מנהל אלא מדבר הכחוד כחוד (פסחים קכ"ב). הדרן עלך בהן גדול

בהן גדול פרק שביעי נויר

גב' איבעיא להו. [הא] דקאמרי במתני' ר' אליעזר ור' יהושע דאין דנין (א) ק"ו היכי קאמרי מי אמרין ע"כ כשעורה הלכה למשה מסיני דמיר מגלה עליו ורביעית דל קל וחומר מע"כ כשעורה דמיר מגלה עליו ואין דנין קל וחומר מהלכה אי לאו במדי דתרווייהו גמירי לה מקרא או דילמא הכי קאמרי רביעית דל הלכה למשה מסיני דמטמא את האדם בזהל וע"כ כשעורה קל וחומר כלומר ומע"כ כשעורה קל גמירי קל וחומר דברביעית דל יהא מיר מגלה וקאמרי ליה אין דנין ק"ו מהלכה שאין למדין קל וחומר ממדי דלא גמירי לה אלא מהלכה אי לאו דלמא ליה מן המקרא: **ת"ש** ע"כ כשעורה [הלכה]. שהמיר מגלה עליו ורביעית דל קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה:

הדרן עלך בהן גדול

שני נוירים. שקיבלו עליהם נזירות צידה: **שומר לן אחד ראיתי אם אחד מכס שנעמא.** ה"ו נאמן ב"ה להחיותו כחוקת טומאה כל זמן שאין מכחישים אותו דהא או הודע אליו חטאתו כתיב (ויקרא ד) (או הודע אליו) מכל מקום: ואינו **יודע איזה מכס.** משלימין לנזירותו ומגלימין ומציימין קרנ טומאה וקרנ טהרה צמותפות: ואומר. אחד מהן: **אם אני הוא כו'.** ועדיין אינן מותרין לשמות ציין לפי שכול לומר על כל אחד ג' שמא טמא היה ומגלימין שגילה עכשיו היא תגלית טומאה אלא חזרין וסופרין עוד שלשים יום: ומציימין קרנ טהרה צלד מן השמותפות: ואומר. אחד מהם אם אני הוא הטמא קרנ טומאה ה' היה שלי וקרנ טהרה שלך וזה של עכשיו קרנ טהרה כו' ומעכשיו מותרין לשמות ציין: **גב' אכל הכא.** כיון דהוה תלמא שנים נוירים והאי דקאי גבייהו אע"ג דקיימי בזה"י הויה ליה וספק טומאה בזה"י דספיקו טהור: **אמר רבה בר רב הונא.** כגון דקאים א' האחד צלדד ואומר ראיתי טומאה שזרקת לצינים מצפנים דלא הוה להו אלא מרי (ו) (כ) ככועל ונבעלת: **דיקא נמי.** דלא קאי בזה"י דקאמרי ואינו יודע דאילו הוה קאי בזה"י אי אפשר דלא הוה ידע: וקא

הוא כלומר ויציאו שניהם קרנ טהרה והא ספק טומאה צרשות הרצים דמטהרין נמי מסוטה גמירין לה ולא ילפינן אלא דבר שאפשר להיות והכא בודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה צרשות הרצים לאו מסוטה גמירין ליה אלא כל חד וחד מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמא דחולין (דף י'): להעמיד כל דבר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא ידעינן ליה ואף על גב דבפרק קמא דחולין (ג"ז ט) למאי דקא סלקא דעתיה קאמר התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק טומאה צרשות הרצים לאו משום חוקה אלא נגמר מסוטה במסקנא לא קאי הכי וצמקוס אחר (צריש מסכת נדה) מפורש בצורף: דקמתי

נו.

עצם כשעורה הלכה. דמיר מגלה עליו דמקרא לא אתי כדכתיב על כל נפשות מת: לא יבא מיר דמטמא בזה"י ורביעית דל צע"י לאגמורי מיניה מק"ו: או דילמא רביעית דל הלכה. מה שהוא מטמא ב' בזהל דלית להו נפשות² מת לרביעית דל דאדרבה משמע דל חזי לוג שהוא שיעור שמי נפשות והלכה למשה מסיני הוא דמטמא בזהל רביעית: וע"כ כשעורה קל וחומר. כלומר מע"כ כשעורה צע"י ללמוד שגלה על אהל רביעית דל: ואין דנין קל וחומר מהלכה. פ"י מכא חומר שהוא הלכה למשה מסיני לא נעשה קל וחומר ת"ש רביעית דל קל וחומר וע"כ כשעורה הלכה:

הדרן עלך בהן גדול

שני נוירים שאמר להם אחד וכו'. לר"ז לומר שכן שומקין שאם היו מכחישים אותו לא היה נאמן כדאמרי' בקידושין צ"פ האומר (ד' סה): עד אחד בהכחשה מי מהימן: **מגלחין ומציימין קרנ טומאה וקרנ טהרה ואומר כו'.** לאו דוקא נקט ואומר אלא זה יקרב לשם מי שהוא זה יקרב לשם מי שהוא: **אם אני הוא** חמא קרנ טומאה. שנעשה ככר שלך וקרנ טהרה שנעשה ככר שלך (זה קרנ טהרה):

וסופרין שלשים יום ומציימין קרנ. צמותפות: קרנ טומאה. חטאת העוף ועולת העוף אצל אשם לא מיימי על הספק וקרנ טומאה בספק. עולת העוף תאל נדבה וחטאת ספק ולא תאל אשם שאינו מציא אינו מעכבו כרצנן דפרק ג' (לעיל דף יח): וחכמים אומרים הציא חטאתו ולא הציא אשמו מונה ועדיין אסורין לשמות ציין וליטמאות למתים ולכן סופרים עוד שלשים יום: **באומר ראיתי שנזרקת טומאה ביניכם.** והוא עומד מרחוק דהו ספק טומאה צרשות היחיד ואם תאמר אס כן יציא כל אחד קרנ טומאה ודאי דל ספק טומאה צרשות היחיד שורפין עליה [מרומה] ויש לומר דלא גמירי מסוטה אלא דבר שאפשר להיות כסוטה דאפשר שנטמאת אצל הכא לא אפשר לטמאות שניהם דודאי אחד טהור ואם תאמר אס כן מאי פריך מעיקרא והא ספק טומאה צרשות הרצים לאו מסוטה גמירין ליה אלא כל חד וחד מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמא דחולין (דף י'): להעמיד כל דבר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא ידעינן ליה ואף על גב דבפרק קמא דחולין (ג"ז ט) למאי דקא סלקא דעתיה קאמר התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק טומאה צרשות הרצים לאו משום חוקה אלא נגמר מסוטה במסקנא לא קאי הכי וצמקוס אחר (צריש מסכת נדה) מפורש בצורף: דקמתי

וזמא ולא חשו על מה שהקריב קרבנותיו לחצאין: באומר ראיתי שנזרק טומאה ביניכם. שהיה מרוחק מהם ד' אמות והשתא לא הוה אלא תרי דהו"ל ספק טומאה ברשות היחיד:

עין משפט גר מצוה

א א מיי פ"ט מהלכות מירות הלכה יד:
ב ב ג מיי שם הל' טז ופ"ד מהלכות אבות הטומאה הל' א ופ"ט שם הלכה ח ופ"ט שם הלכה ח:
ג ג מיי פ"ט מהלכות מירות הלכה טז:

הגהות התוספות

1. צ"ל על נפש מת. 2. צ"ל על כל נפשות.

פ"י הרא"ש

איבעיא להו עצם כשעורה הלכה. דמיר מגלה עליו דמקרא לא אתי דכתיב על כל נפשות מת לא יבא דמשמע דלא הוהרר אלא על דבר שטמא באהל ורביעית הדר בצי לאגמורי מניה בק"ו וקא"ל ד"א אין כאן ק"ו משום דאין דנין ק"ו מדבר (שאינו) [שהוא] הלכה: או דלמא רביעית דל הלכה מה שהוא טמא באהל דכתיב על כל נפשות מת דמשמע שיעור ב' נפשות דהיינו ב' רביעים: וע"כ כשעורה ק"ו ואתה בא ללמוד רביעית דל מע"כ כשעורה מתוך חומרא שיש ברביעית דל שטמא באהל משא"כ בעצם כשעורה וקא"ל אין דנין ק"ו מהלכה. פ"י מתוך חומר אהל שיש ברביעית דל שטמא באהל:

סליק פירקא
פ"ב ב' נוירים שאמר להם אחד וכו' ומיירי שהם שותקים שאם היו מבחישים אותו לא היה נאמן כדאיתא בקידושין כל האומר דעד א' בהכחשה לא מהימן: מגלימין ומציימין קרנ טומאה וקרנ טהרה (שנעשה ככר הוא שלי וקרנ טהרה שזרקתו) [שנעשה ככר] הוא שלי: וסופרים (כ) שלשים יום מיום שזרד הב' וקרנ טומאה בספק היינו חטאת העוף הבאה מביא חטאת העוף לספק מייחזקת דאמרי לעיל הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה. נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אס נזיר טהור הוא דעולה ראשונה היתה חובה ועתה הוא מקריב חטאתו ושלמים והוהו חכמים לדברי בן

(א) דיבור זה סובב על סופא דסופרים ל' יום שנים ומציימין קרנ טהרה וכו'. (ב) דבור זה שייך למתני' דלקמן (דף ע"ב) צמת אחד מהן וכו' דהתם מציימין קרנ טומאה מספק וע"י סובב והולך דברי רבינו ועי' בגליון הש"ס.